

Sociaal en Cultureel Planbureau

Eindevaluatie Participatiewet

H5: Klassieke bijstandsgerechtigden

Sander Muns

co-auteurs: Stella Hoff en Klarita Sadiraj

 @SCPonderzoek

21-11-2019

Participatiewet

Drie wetten samengevoegd per 2015

- > Wsw: sociale werkvoorziening
→ geen nieuwe toegang Wsw-regeling
- > Wajong: jonggehandicapten
→ geen nieuwe toegang Wajong voor mensen met arbeidsvermogen
- > Wwb: **bijstandsgerechtigden (ook meegenomen: Bbz, IOAW, IOAZ)**

Participatiewet

Reden voor hervorming in 2012:

- > hoge werkloosheid
- > veel en toenemend gebruik socialezekerheidsregelingen, slecht voor
 - overheidsfinanciën
 - draagvlak voor welvaartsstaat

Participatiewet

Doelen:

- > betere toeleiding naar werk voor onderkant arbeidsmarkt
- > beleid dichterbij burger: meer gemeentetaken, net als Jeugdzorg en Wmo
- > beoogde bezuiniging ca 1,7 mld euro/jr structureel:
 - geen nieuwe toegang sociale werkvoorziening en Wajong
 - (kleiner) deel bezuiniging op re-integratiemiddelen

Participatiewet

Mogelijke effect bijstandgerechtigden:

- verdringing aandacht door nieuwe doelgroep jonggehandicapten
- kleiner re-integratiebudget per uitkeringsgerechtigde
- + hernieuwde focus op afdeling werk en inkomen

Participatiewet

Hoe hebben zich ontwikkeld sinds Participatiewet

- > baankans
- > uitstroomkans
- > kwaliteit dienstverband: vast contract, duur werk, uren/wk

Enkele gerelateerde wijzigingen

Jan 2015	Participatiewet
Jan 2015	Hervorming kindregelingen
Mei 2015	Banenafpraak
Jan 2017	Invoering lageinkomensvoordeel
Jan 2018	Loonkostenvoordeel ipv premiekorting
2013–2018	<i>Stapsgewijze verhoging AOW-leeftijd van 65 naar 66 jaar</i>
Sinds 2014	<i>Aantrekkende conjunctuur</i>
Rond 2015	<i>Hogere instroom statushouders</i>

→ strikte scheiding van alle effecten niet mogelijk

Methodologie

Startpunt is bijstandsverdeelmiddel:

- > door experts beschouwd als 'min of meer af'
- > jaarlijks door SEO geschat met CBS-registratiedata

Aanpassingen verdeelmiddel voor evaluatie P-wet:

- > uitbreiding naar paneldata
- > versimpeling op aantal punten

Methodologie

Logit-schatting ($t = 1$ okt 2009, 1 okt 2010, ..., 1 okt 2018)

$$\text{logit}(p_{it}) = c_{\text{Pwet}} 1_{\text{Pwet}}(t) + c_0 + \sum_k c_k x_{k,i,t-1} + \varepsilon_{it}$$

waarbij

- > $\text{logit}(p_{it}) := \ln\left(\frac{p_{it}}{1-p_{it}}\right)$
- > p_{it} onderzochte kans: baanvindkans, uitstroomkans, etc.
- > $1_{\text{Pwet}}(t)$ dummy die 1 is als t na invoering P-wet (1 jan 2015)
- > $x_{k,i,t}$ kenmerk k individu i in jaar t
- > ε_{it} verstoringsterm, per gemeente geclusterd

Methodologie

- > geen jaardummy's, want zouden samenhangen met P-wet dummy
- > wel tijdsvariatie in verklarende variabelen door
 - regionale kenmerken
 - wijzigingen in achtergrondkenmerken

Methodologie

Conjunctuur verbeterd sinds invoering Participatiewet

→ controleer voor verschillen in conjunctuur

Gekozen voor arbeidsmarktkans van WW'ers in dezelfde arbeidsmarktregio met laagste kwintiel WW-uitkering.

Het directe effect van WW-hervorming per 2016 achten wij niet groot.

Allerlei andere macrovariabelen bleken niet-significant of niet-intuïtief, mogelijk door andere dynamiek onderkant arbeidsmarkt.

Bijv is uitstroomkans uit bijstand minder conjunctuurgevoelig dan instroom.

Data

Variabele	Bestandsnaam
Geslacht	GBAPERSOON2018TABV2
Huishoudsituatie	GBAHUISHOUDENS2018BUSV1
Herkomst	GBAPERSOON2018TABV2
Verdachte	VERDTAB
Duur in bijstand	BIJSTANDPERSOONBUS
Leeftijd	GBAPERSOONTAB
Gezondheid	MEDICIJNTAB
Verblijfsduur	VRLMIGMOTBUSV20171
Verstedelijking	GBAADRESOBJECTBUS VSLGWB2018TAB12V1 NIETVSLGWB2018TABV4
WW-kenmerken voor regionale conjunctuur	WWUITKERINGINT WUSUITKERING1ATAB

Resultaten

Geen correctie

Alleen correctie voor ongunstigere achtergrondkenmerk en sinds 2015

Effect op baanvindkans (%). Logistische regressie.	zonder correctie	individuele achtergrondkenmerken	individuele achtergrondkenmerken + conjunctuur
dummy sinds invoering Participatiewet	1.231***	1.366***	1.140***
conjunctuurcorrectie			7.530***
Geslacht (referentiegroep: man)			
vrouw		0.646***	0.647***
Verdachte van delict (referentiegroep: geen verdachte)			
verdachte		0.600***	0.601***
Type huishouden (referentiegroep: alleenstaand)			
Paar zonder kinderen		0.985	0.986
Paar met kinderen		1.050***	1.051***
Eenouderhuishouden		1.274***	1.276***
Overig huishouden		1.061***	1.063***
Institutioneel huishouden		0.537***	0.539***
...	
Waarnemingen	3,506,030	3,505,998	3,505,998
R²	0.00141	0.140	0.140
Conjunctuurcorrectie: baanvindkans (%) voor WW'ers met lage uitkering in zelfde arbeidsmarktregio			
Robuuste standaardfouten, geclusterd per arbeidsmarktregio			
*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1			

Correctie voor ongunstigere achtergrondkenmerken en gunstigere conjunctuur sinds 2015

logit ... , or

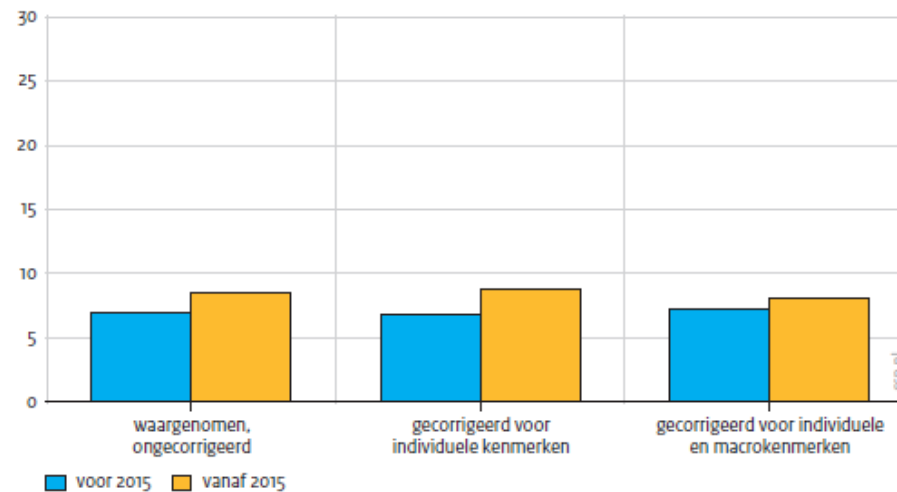

Resultaten

Baanvindkans van 7,3% naar 8,1% (na correcties):

Figuur 5.5

Kans op het vinden van werk voor bijstandsontvangers die op het eerste peilmoment niet werken naast de uitkering, vóór en vanaf 2015 (in procenten)^a

margins ...

a Ongecorrigeerd en gecorrigeerd voor individuele kenmerken en conjuncturele ontwikkelingen⁸ (zie tabel B5.B1 in Bijlage B5.B).

Bron: CBS-microdata, SCP-bewerking

Uitstroomkans uit bijstand van 14,9% naar 15,7% (na correcties)

Uitstroomkans naar werk van 6,4% naar 7,5% (na correcties)

Resultaten

Tabel 5.1

Kans op het vinden van verschillende typen banen, vóór en vanaf 2015 (in procenten)^{a, b}

kans op het vinden van ...	vóór 2015	sinds 2015
- werk voor minimaal een jaar	65,6%	64,1%
- baan met vast contract	17,4%	11,4%
- voltijdbaan	31,1%	25,9%
- baan van minder dan 20 uur	38,2%	40,4%

a Gecorrigeerd voor individuele en macro-economische kenmerken.

b De verschillen tussen de gegevens vóór en sinds 2015 zijn alle significant ($p < 0,01$).

Bron: CBS-microdata, SCP-bewerking

→ voor wie baan vindt, is baankwaliteit minder
Geldt ook voor gehele arbeidsmarkt, maar in tabel is gecorrigeerd
voor verminderde baankwaliteit WW'ers.

Conclusie

Bijstandsgerechtigden sinds invoering Participatiewet:

- > baanvindkans en uitstroomkans ca 1%-pt hoger, maar nog altijd laag
 - > mindere kwaliteit gevonden banen, in lijn met gehele arbeidsmarkt
- niet veel verbetering

Vraag

WW'ers als verklarende conjunctuurreeks (1), of als controlegroep (2)?

$$(1) \quad \text{logit}(p_{it}) = c_{\text{Pwet}}1_{\text{Pwet}}(t) + c_C\bar{p}_{C,t} + c_0 + \sum_k c_k x_{k,i,t-1} + \varepsilon_{it} \quad i \in T$$

$$(2) \quad \text{logit}(p_{it}) = c_{\text{Pwet}}1_{\text{Pwet}}(t)1_T(i) + c_0 + \sum_k c_k x_{k,i,t-1} + \varepsilon_{it} \quad i \in T \cup C$$

Overwegingen

- > Zowel (1) als (2): effect van bijstandsgerechtigden (T) tov WW'ers (C)
- > Effect in (1) lineair afhankelijk van gemiddelde effect WW'er per arbeidsmarktregio
- > Schatten van (2) vraagt grotere tijdsinvestering
- > Coëfficiënten c_k in (2) afhankelijk van WW'ers en hun relatieve aantal → gevoeliger voor WW-hervorming
- > Bij subgroepen kan (2) niet altijd op zuiverste manier, bijv statushouders of granieten bestand
- > Met schatten van uitstroomkans is (2) niet mogelijk door begrenzing WW-duur

→ Keuze op (1), hoewel soms ook (2) interessant